

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Development of Academic Administration Guidelines for Small Schools Institutions under the Surin Primary Educational Service Area Office 1

จรรยาภรณ์ ภูกลาง¹, สุวัฒน์ จุลสุวรรณ²
Janyaporn Pooglang¹, Suwat Julsuwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอนโดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล สถานศึกษามีการจัดฝึก

อบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต และใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สถาน

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Student Degree M.Ed Educationnal Administration Major of Mahasarakham University

² Assoc. Prof. Dr. Educationnal Administration Major of Mahasarakham University

ศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และสถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to 1) study the current condition, desirable condition and the necessity of academic administration Guidelines for Small Educational Institutions under the Surin Primary Educational Service Area Office1 and 2) Develop of Academic Administration Guidelines for Small Educational Institutions under the Surin Primary Educational Service Area Office1. The sample groups in this research were 156 administrators and teachers, academic supervisors of small educational institutions under the Surin Primary Educational Service Area Office1. The tools used in this research were Current condition questionnaire and a desirable condition questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, mean and standard deviation and the Pearson correlation coefficient.

The results of the research were as follows: 1) Current condition and desirable condition were at a high level. Importance, necessity and need to develop academic management guidelines, were is order as follows: Instructional Management, Educational Supervision, development of media and innovation, development of learning processes, development of educational institutions curriculum and the assessment 2) the academic administration guidelines of small educational institutions under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, consisted teaching and learning management ; Educational Supervision media development of innovation, development of learning processes, Development of the learning process Development of educational institutions curriculum and in the measurement and assessment of results, Teaching and learning with an emphasis on individual differences, Educational institutions provide training to educate, Follow up to develop a system of academic supervision process, School administrators require all teachers to produce and use innovative media and technology for education, The administrators always require teachers to attend training to enhance their knowledge for personnel to develop themselves to their full potential educational institutions develop the educational institution curriculum from the participation of all parties, including teachers, parents, basic education institution committee, students and schools have clearly defined guidelines for the evaluation and evaluation of educational institutions.

Keywords: Guideline development, Academic Administration, Small educational institutions

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานจัดเป็นระบบการศึกษาที่มีความสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคน ให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ดังนั้น การศึกษาไทยนอกจากจะต้องตอบโจทย์ประเทศแล้วยังต้องตอบโจทย์การศึกษาของโลกด้วย ซึ่งดูได้จากบริบทใหญ่ ได้แก่ สภาพปัญหาและความต้องการนโยบายของรัฐบาล กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564 ทิศทางแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2574) ก็จะพบว่า มุ่งเน้นไปที่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ โดยการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการศึกษาของโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 1)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีขอบข่ายกว้างขวาง มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานทุกด้านของสถานศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อม การทำความเข้าใจเพื่อสร้างจุดมุ่งหมายร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาจึงเป็นความสำคัญอันดับแรกของการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการต้องตระหนักในความสำคัญและสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยกระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยการวางแผนการบริหารงาน การกำหนดยุทธศาสตร์การนำแผนการบริหารงานวิชาการสู่การปฏิบัติ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลงานวิชาการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ ในบทบาทการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารงานวิชาการ และบทบาทการพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สถานศึกษาคือแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อจะเปรียบเทียบสถานศึกษาด้าน

คุณภาพและมาตรฐาน จำเป็นจะต้องเปรียบเทียบกันในเรื่องของงานวิชาการ (ทัสนี วงศ์ยีน. 2555: 1-4) ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการจึงเป็นเรื่องที่ต้องกล่าวถึง และเกี่ยวพันกันไปไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550 โดยได้กำหนดกลยุทธ์สำคัญในการดำเนินการ คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพที่เท่าเทียมกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนากระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเป็นนโยบายสำคัญประเด็นหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนให้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนเป็นผลผลิตจากระบบการจัดการศึกษา จะต้องให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรา 22 ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับได้กำหนดไว้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในระดับสากล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. 2562: 1) โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนมากและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากประชากรวัยเรียนมีจำนวนลดลงและความนิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานไปเรียนในเมืองทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถ

สะท้อนคุณภาพและประสิทธิภาพได้เพียงพอเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า มีข้อจำกัดด้านการใช้ครูไม่ครบชั้นเรียน และขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลให้คุณภาพทางการศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 292 แห่ง ใน 6 อำเภอ แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 131 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. 2562: 28) ในการนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจในการดำเนินงานด้านวิชาการให้สนองนโยบายที่สำคัญ ได้กำหนดกิจกรรมการพัฒนาระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผลผลิตจากระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงคุณภาพทางวิชาการเป็นสำคัญที่จะต้องเพียงพอและมีคุณภาพ กระบวนการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะให้ความสำคัญโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ซึ่งพบว่ายังมีปัญหาในหลายด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. 2562: 28)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 ในด้านสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก และแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ว่าโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นอย่างไร และมีสภาพการดำเนินงานอย่างไรในสถานศึกษาที่มีผู้บริหาร ครูวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลแก่หน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนหรือเป็นแนวทางสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์

เขต 1 ดำเนินงานการบริหารวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 131 คน ครูวิชาการสถานศึกษาจำนวน 131 คน รวมทั้งหมด 262 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์

เขต 1 ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 78 คน ครูวิชาการสถานศึกษาจำนวน 78 คน รวมทั้งหมด 156 คน ได้มาโดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan Morgan และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (ภาคควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2561: 44-45)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ศูนย์เครือข่ายบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต บุญชม ศรีสะอาด (2545: 74) โดยใช้ค่าความคิดเห็นมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6-1.0

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1) รศ.ดร. ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน
- 2) นางสายหยาด จันทร์คูเมือง
- 3) นายเทพฤทธิ์ เทพวิริยะพงศ์
- 4) นางสาวภัทริยา ทองงาม
- 5) นายสัมพันธ์ ภูหินกอง

ผู้วิจัยหาค่าคุณภาพเครื่องมือโดย 1) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการตรวจสอบความ

เที่ยงตรงและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูวิชาการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือจากต้นสังกัดถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.3.2 นำแบบสอบถามในรูปแบบที่อยู่เว็บไซต์ และคิวอาร์โค้ดพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านระบบรับส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

2.4 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดย ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา รวมจำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยการ

วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) มาสรุปหลอมรวมตามประเด็นขององค์ประกอบทั้ง 6 ด้านของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 7 คน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทาง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากต้นสังกัด ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งจัดส่งเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

3. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืน ทำการบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553: 35) จากระดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม

3. ผลการศึกษาความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ค่า PNI Modified มีค่าเท่ากับ 0.06 เรียงลำดับผลต่างจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ตามความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนา

4.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนแนวทางการพัฒนา คือ 1) สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล 2) ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน 3) ครูมีบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนรายบุคคลเป็นระยะ 1 สัปดาห์ และ 1 เดือน รายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษา 4) ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

จากประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติ และ 5) ผู้บริหารสร้างเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน

4.2 ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางการพัฒนา คือ 1) สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ 2) ผู้บริหารจัดให้มีครูพี่เลี้ยงที่เชี่ยวชาญด้านการสอนเป็นที่ปรึกษาให้กับครูที่ด้อยประสบการณ์ด้านการสอน 3) ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน

4.3 ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมแนวทางการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต และใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) ผู้บริหาร และครูศึกษา สืบค้น วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการเลือก การใช้และประเมินผลสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ผู้บริหารจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้มีความสะดวกและพร้อมใช้

4.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แนวทางการพัฒนา คือ 1) ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ 2) ผู้บริหารประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 3) ผู้บริหารวางแผนการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้จากเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา

4.5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแนวทางการพัฒนา คือ 1) สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน 2) สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนจากหลักสูตรแกนกลางโดยคำนึงถึง

บริบทของท้องถิ่นรอบ ๆ สถานศึกษา ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่ควรแก่การส่งเสริมอนุรักษ์ 3) ผู้บริหาร มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และการนำ หลักสูตรไปใช้

4.6 ด้านการวัดผล ประเมินผล แนวทางการพัฒนา คือ 1) สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ไว้อย่างชัดเจน 2) ครูจัดทำแผนการวัดผลและ ประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ 3) สถานศึกษาเน้นการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามสภาพจริง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถาน ศึกษาผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษามีระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถาน ศึกษามีส่วนร่วมในวางแผน และกำหนดนโยบาย ของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดหลักการ และรูปแบบการรายงานผลการประเมินคุณภาพ ผู้เรียน ครูมีการเตรียมเนื้อหา การฝึกทักษะ การ จัดกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน และการจัด สภาพแวดล้อมในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง จริงจัง ผู้บริหารให้ความสำคัญและอำนวยความสะดวกต่อการเตรียมเนื้อหา และผู้บริหารส่งเสริม ให้ครูผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม แล้วนำไปใช้ในการ เรียนการสอน ผู้บริหารจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อ

ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางาน ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของเมตตา ภัทรภรณ์ ไพบูลย์ (2556: 68) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผล การศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ งานวิจัยของนริชกร ทองน้อย (2556: 254-258) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา แล้วพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาก่อนการพัฒนาระบบโดยภาพรวม มี การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก อีกด้วย

2. ผลการศึกษาพบว่าสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามี โครงสร้างและสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม สถาน ศึกษาประสงค์ให้มีระบบการประกันคุณภาพการ ศึกษาตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหารมีความ ประสงค์ให้มีการจัดระบบกระบวนการให้ข้อเสนอแนะภายในสถานศึกษา ผู้บริหารประสงค์ให้มีการ กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ด้าน การพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยสถานศึกษา ต้องการกำหนดขั้นตอนวิธีการที่ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารต้องการ ประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อ และนวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษามีความประสงค์ที่จะ ศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา ชนะศรี (2559: 60) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการ ดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงาน วิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับมาก อีกทั้ง อัตพร อูระงาม (2560: 67) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2 แล้วพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

3. ผลการศึกษาพบว่าความสำคัญจำเป็น และความต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 โดยเรียงลำดับตามความสำคัญจำเป็นและความต้องการแนวทางพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้บริหารมีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการและวิชาชีพภายในเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม เนื่องจาก ผู้บริหารต้องมีการประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อ และนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เนื่องจาก ครูผู้สอนต้องพัฒนาเนื้อหา กิจกรรม ฝึกทักษะ และสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ ด้านการนิเทศการศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจาก ผู้บริหารต้องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีโครงสร้างและสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม และด้านการวัดผล ประเมินผล เนื่องจาก ผู้บริหารต้องมีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา ชนะศรี (2559: 70-71) จากการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยพบว่า ความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อีกทั้งงานวิจัยของ อุตพร อูระงาม (2560: 86-87) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 แล้วพบว่า ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้พบว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 เป็นการพัฒนาแนวทางที่เน้นการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน เป็นกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ควรได้นำไปเป็นแนวทางในการช่วยพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาของตนเอง อันจะช่วยให้เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มที่และเป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นด้วย ซึ่งสามารถจำแนกแนวทางในการพัฒนางานวิชาการออกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ควรสร้างเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการการนิเทศงานวิชาการ

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง อย่างเต็มศักยภาพ

1.5 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน

1.6 ด้านการวัดผล ประเมินผล สถานศึกษา กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และ ประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนสำหรับครูผู้สอน

2.2 ควรศึกษาการแนวทางการพัฒนาให้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการนิเทศภายในในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่อง และเป็นระบบ

2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการ ให้ผู้บริหาร และครูศึกษา สํารวจ วิเคราะห์สภาพ ปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้และประเมินผล สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (25 มิถุนายน 2562). *"HRNOTE สนับสนุนการเติบโตขององค์กรโดย HR," การศึกษาสำคัญอย่างไรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.* สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2563, จาก <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190625-education-for-hrd>
- ชนิษฐา ชนะศรี. (2559). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ทัสนี วงศ์เย็น. (2555). *การบริหารงานวิชาการ.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิรัชกร ทองน้อย. (2556). *การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ป.ด., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เมตตา ภัทรภรณ์โพบูลย์. (2556). *การศึกษากาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปี 2561.* ม.ป.ท.: สุรินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อัฒพร อูระงาม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.